

Invazija korona MAČK

K O N E C

Cilji dejavnosti so bili, da učenci:

- spoznavajo, kaj je dokumentarni film in kaj strip;
- vzpostavljajo neposredni stik s filmom in izvajalci na področju kulture stripa;
- krepijo doživetje filma in stripa;
- razvijajo veščine interpretacije filma in se učijo vizualno izražati svoja spoznanja;
- spoznavajo tehnične značilnosti stripa;
- primerjajo strip s preostalimi vrstami umetnosti in ob tem spoznavajo njegovo obliko kot posebno področje med besedno in likovno umetnostjo;
- povezujejo znanja o stripu s področjem zgodovine, družboslovja, tujih jezikov, likovne umetnosti, besedne umetnosti, glasbene umetnosti, tehnike, računalništva in etike;
- ob filmskih vsebinah osebno rastejo, razvijajo sočutje in dovtetnost za doživljanje drugih ter se učijo sprejemati družbeno odgovornost;
- razvijajo lastno ustvarjalnost na področju likovno-besedne umetnosti;
- samostojno po navodilih izdelajo lasten strip na temo aktualnih razmer.

KAJ JE STRIP?

Kot strip lahko opišemo zgodbo, orisano v sličicah, ki jo pogosto spremljajo še besedilo v oblačkih in drugi vizualni učinki. Gre za medij med risanko in slikanico, posebno področje med likovno in literarno umetnostjo.

Navadno je narisano v poenostavljenem, »risankastem« stilu. Ta stil ima določene zakonitosti: razdeljenost na pasice in kadre (posamezne okvirje in okvirčke), besedilo v oblačkih, posebni učinki ob besedilu, malo nastopajočih, ki si morajo biti v posameznih pasicah podobni itd.

Prvi stripi so se pojavili sočasno z razmahom množičnega časopisja v ZDA na začetku 20. stoletja. Za prvi strip velja delo *Rumeni deček* (*Yellow Kid*), avtorja Richarda Outcoulta v ameriškem časopisu *World* leta 1895.

Angleški izraz za strip »comic« izhaja iz komične vsebine prvih ameriških stripov. Ime se je ohranilo in se uporablja tudi za nekomične vsebine. Danes strip pogosto satirično komentira aktualno družbeno dogajanje.

V Sloveniji se je kultura stripa pričela precej zgodaj, in sicer leta 1927 s stripom *Bu-Ci-Bu*, ki ga je ustvaril Milko Bambič. Sledili so mu še mnogi; danes so verjetno najbolj znani stripovski ustvarjalci Miki Muster, Božo Kos, Marjan Manček, Kostja Gatnik, Matej de Cecco idr.

NAČRTOVANJE KULTURNEGA DNEVA DEJAVNOSTI NA DALJAVO

V času izobraževanja na daljavo je RTV Slovenija ponudila prost dostop do arhiva svojih vsebin. Kar

nekaj časa je bilo porabljenega za izbor pravega filma/oddaje, ki bi učence pritegnil, ohranjal njihovo radovednost med ogledom in jim tudi po ogledu nudil ustrezno motivacijo ter veselje za poustvarjanje.

Izbran je bil eden prvih in redkih dokumentarnih filmov o slovenskem stripu z naslovom *Ko črte govorijo*, režiserja Jureta Brecljnika. Film je dolg 50 minut in 50 sekund. V njem je bolj kot zgodovina slovenskega stripa predstavljen proces nastanka stripa od zamisli, osnutka, nastanka (klasičen risarski in digitalni medij) do tiskanja in prodaje. V filmu nastopajo in proces nastanka predstavijo različne generacije znanih slovenskih stripovskih ustvarjalcev (Miki Muster, Kostja Gatnik, Matej de Cecco ...). Pridružijo se jim scenaristi, založniki, trgovci in ljubitelji stripa.

Izbrani dokumentarni film je služil kot vpogled v dejavno in jasno nastajanje stripa kot medija, ki združuje literarno in likovno področje ustvarjanja.

Na spletnem portalu RTV Slovenija je bil objavljen tudi odlomek iz oddaje *Firbcologi*: Strip, kako narišemo strip?, v kateri na humoren in poljuden način o nastanku stripa pripoveduje slovenski striparski avtor Matej de Cecco.

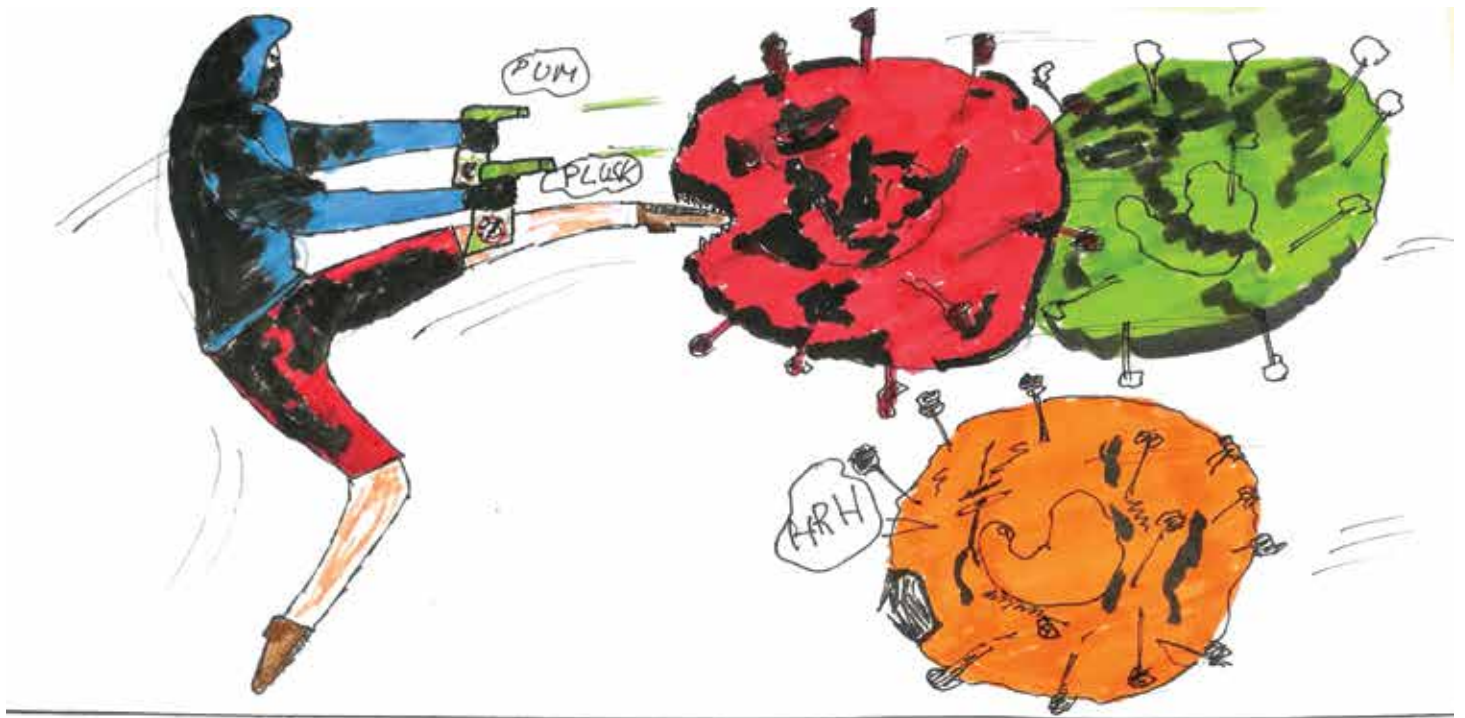
Za učence je bilo nato potrebno pripraviti gradivo, ki jih bi motiviralo tako za samostojen ogled dokumentarnega filma kot tudi za nadaljnjo poustvarjalno dejavnost.

IZVEDBA DNEVA DEJAVNOSTI

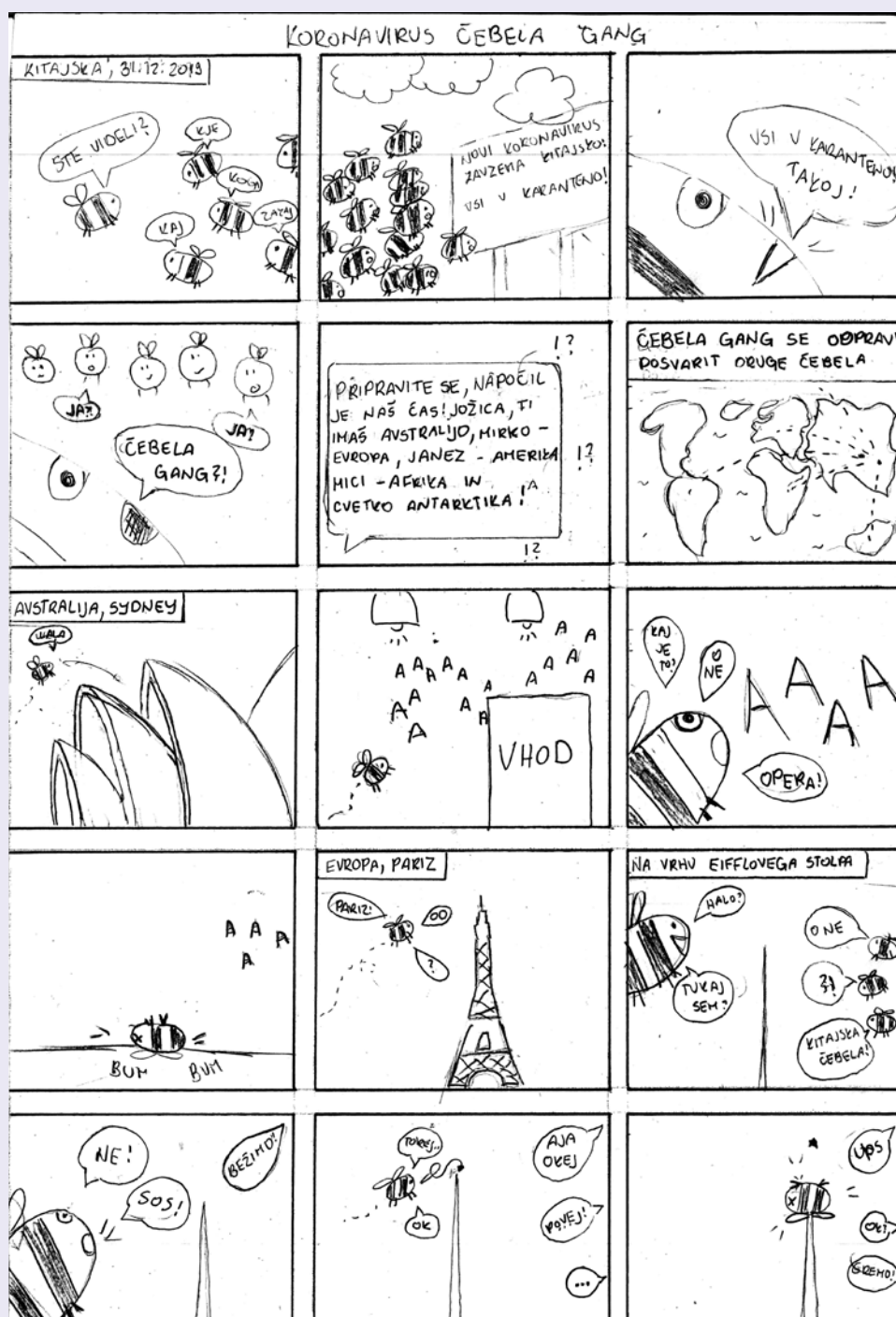
Navodila za izvedbo kulturnega dneva so bila za učence objavljena na dan dneva dejavnosti v spletni učilnici za slovenščino. V njih so izvedeli, da bo dan dejavnosti namenjen filmski, literarni in likovni vzgoji. Kratko sta jim bila predstavljena strip in vsebina dokumentarnega filma *Ko črte govorijo*. Bili so povabljeni k ogledu na spletni povezavi RTV Slovenija. Nato so bili pozvani še k ogledu odlomka iz oddaje *Firbcologi*: Strip, kako narišemo strip? (tudi na spletni povezavi RTV Slovenija).

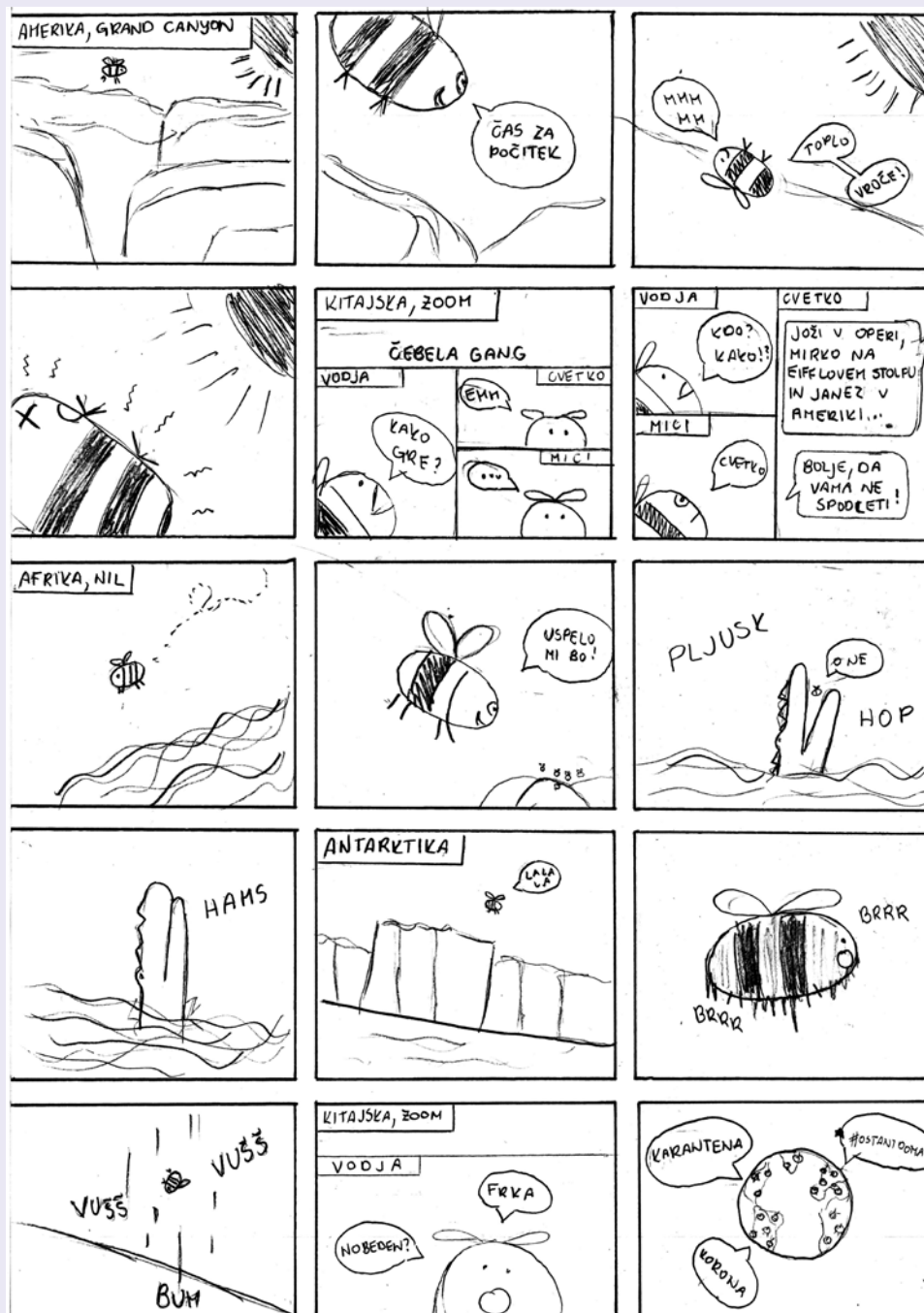
Po ogledu filmov so morali natančno prebrati navodila za izdelavo lastnega stripa in jim samostojno slediti pri ustvarjanju:

- tema naj bo aktualna: izredne razmere, koronavirus, osamljenost, življenje znotraj zidov, zdravje ... a prikazana na čim bolj zanimiv in šaljiv način;
- izberite si svojo zgodbo in svoje idealno okolje, v katerem se bo strip odvijal. Tema naj bo sicer aktualna, a še vedno jo lahko predstavite iz sedanjosti v npr. preteklost, prihodnost, ZF-prihodnost, veselje, med roj čebel v čebelnjaku ... karkoli vam je blizu;

- izberite barvno shemo: vaš strip je lahko barven ali črno-bel;
- pripravite navadni svinčnik in barvice;
- na belem A4 listu izdelajte scenarij ali osnutek (storyboard);
- bel A3 risalni list (ali dva skupaj zlepljena bela A4 lista) razdelite v tri pasice, od katerih ima vsaka po tri kadre (torej skupaj 9 bolj ali manj enakih okvirčkov), v katerih boste predstavili svojo zgodbo v sliki in besedi;
- najprej izdelajte ilustracije in besedilo z navadnim svinčnikom;
- besedilo naj bo v oblaki, oseb malo. Zunanost in oblačila istih oseb naj si bodo na vseh sličicah čimbolj podobna, strip lahko spremlja jo posebni vizualni učinki ob sličicah (BUM- MM! ...).
- risbe in besedilo s svinčnikom poudarite s črno barvico, preostale sličice pa pobarvajte z barvicami ali pustite črno-bele.

Brina P.: Koronavirus čebela gang

Fotografije svojih izdelkov so morali učenci še isti dan po elektronski pošti posredovati učiteljici slovenščine. Izdelki nekaterih učencev so objavljeni v tem članku.

ZAKLJUČEK

Večini učencem se je dan dejavnosti zdel zanimiv in so si z veseljem ogledali tako filma kot se tudi lotili izdelave lastnega stripa. Nekaj posameznikov je bilo potrebno k delu spodbuditi.

Večinoma so nastali izdelki, v katerih so učenci skušali najti svoj stripovski izraz, pri tem pa jim je uspelo tudi bolj ali manj slediti danim navodilom. Iz nastalih izdelkov je razvidno, da je bilo učencem v veliko zadovoljstvo podoživljati in opisovati aktualne razmere. Tako je nastalo precej humornih stripov s t. i. »korona« tematiko. Mnogi učenci so se

izkazali kot pronicljivi opazovalci in misleci danega časa. Njihovo delo izkazuje sposobnost kritičnega razmišljanja, razvijanja kreativnosti in čudenja nad svetom okoli njih. Najboljši izdelki so bili objavljeni na šolski spletni strani. Učenci so dosegli zadane cilje in kulturni dan dejavnosti s področja filmske vzgoje je bil uspešno zaključen.

VIRI IN LITERATURA:

McCloud S. (2010): *Kako nastane strip: Pripovedne skrivnosti stripa, mange in risanega romana*. Ljubljana: Društvo za oživiljanje zgodbe 2 koluta: Društvo za širjenje filmske kulture KINO!
 Ko črte govorijo, dokumentarni film. Režiser: Jure Brecljnik. Scenarist in sogovornik: Žiga Valetič. Producent: Kole Koliševski. Produkcija: TV Slovenija v sodelovanju s Film it. Dostopno na: <https://4d.rtvlo.si/arhiv/dokumentarni-filmi-in-oddaje-kulturno-umetniški-program/174469794>. Datum predvajanja: 25. 4. 2020.
 Sitar. I. (2017): *Zgodovina slovenskega stripa: 1927–2007: Devetdeset let stripa na Slovenskem*. Ljubljana: Umco.
 Strip, kako narišemo strip? *Firbcologi*. Režiser. Marko Naberšnik. Sogovornik: Matej de Cecco. Dostopno na: <https://4d.rtvlo.si/arhiv/firbcologi/174250493>. Datum predvajanja: 5. 12. 2013.